

Sygn. akt I C 179/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 sierpnia 2021 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Daria Ratymirska

Protokolant: p. o. prot. sęd. Oliwia Zielińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 sierpnia 2021 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa E. R.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę kwoty 8.497,89 zł

I. zasądza od strony pozwanej Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda E. R. kwotę 8.497,89 zł (osiem tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt siedem złotych 89/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 6.772,39 zł od dnia 02.08.2018 r. i od kwoty 1.725,50 zł od dnia 25.06.2020 r. do dnia zapłaty;

II. oddala powództwo w dalszej części;

III. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 3.017 zł, tytułem zwrotu kosztów procesu z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt I C 179/19

UZASADNIENIE

E. R. wniósł o zasądzenie od Towarzystwa (...) S.A. w W. kwoty 6.772,39 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia od kwoty 6.272,39 zł od dnia 19 kwietnia 2018 r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 500 zł od dnia 2 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty, a także zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu podał, że w dniu 18 marca 2018 r., na skutek zdarzenia drogowego, uszkodzeniu uległ, należący do powoda, pojazd marki N. (...) o nr rej. (...) oraz nr VIN (...). Sprawca szkody miał wykupioną u strony pozwanej polisę posiadaczy pojazdów mechanicznych. Szkada została zgłoszona stronie pozwanej w dniu 19 marca 2018 r. Z tytułu odszkodowania strona pozwana wypłaciła powodowi kwotę 19.151,21 zł. Nie zgadzając się z kalkulacją strony pozwanej, powód zlecił sporządzenie prywatnej opinii technicznej, w której ustalono, że koszt naprawy pojazdu wynosi 34.948,64 zł. Powód następnie wezwał stronę pozwaną do dopłaty 16.297,43 zł tytułem odszkodowania oraz zwrotu kosztów sporządzenia opinii technicznej w kwocie 500 zł. Na skutek tej reklamacji strona pozwana dopłaciła powodowi kwotę 9.525,04 zł, tytułem kosztów naprawy pojazdu. Powód podniósł, że na dochodzoną pozwem kwota 6.772,39 zł składają się kwota będąca różnicą pomiędzy przyznanym odszkodowaniem (w łącznej kwocie 28.676,25 zł), a odszkodowaniem ustalonym w prywatnej opinii, powiększona o koszty sporządzenia prywatnej opinii technicznej w wysokości 500 zł.

Stron pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazała, że dotychczas wypłacona powodowi kwota odszkodowania jest adekwatna do wysokości szkody powstałej w wyniku zdarzenia, a żądana przez powoda kwota odszkodowania została w sposób niesłuszny rażąco zawyżona w stosunku do rzeczywistych kosztów niezbędnych do przywrócenia pojazdu do stanu poprzedzającego powstanie

szkody – w szczególności mając na uwadze jego wiek oraz stan. Pozwana podniósł, że w przypadku, gdy poszkodowany naprawił pojazd, to właśnie rzeczywisty koszt tej naprawy powinien stanowić wysokość szkody, co można ustalić w oparciu o faktury lub rachunki, dokumentujące faktycznie poniesione koszty naprawy, czy też rodzaj i ceny użytych części. Pozwana zarzuciła ponadto, że powód nie przedstawił żadnego wiarygodnego dowodu, potwierdzającego zasadność dochodzonego roszczenia. Dokonane przez pozwanego rozliczenie szkody zostało sporządzone z uwzględnieniem wyłącznie realnych, rynkowych kosztów naprawy oraz rabaty na zakup części zamiennych i materiałów lakierniczych, jaki został wynegocjowany przez pozwanego.

W piśmie procesowym z dnia 10 czerwca 2020 r. strona powodowa rozszerzyła powództwo, domagając się zasądzenia kwoty 8.497,89 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 7.997,89 zł od dnia 19 kwietnia 2018 r. i od kwoty 500 zł od dnia 2 sierpnia 2018 r.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Stan faktyczny:

W dniu 18 marca 2018r. uszkodzeniu uległ samochód marki N. (...) o nr rej. (...) oraz nr VIN (...), należący do powoda. Pojazd sprawcy szkody objęty był obowiązkowym ubezpieczeniem od odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych na podstawie umowy, zawartej z pozwanym. Poszkodowany zawiadomił stronę pozwaną o wystąpieniu szkody. Strona pozwana uznała swoją odpowiedzialność co do zasady za przedmiotowe zdarzenie i wypłaciła odszkodowanie w łącznej kwocie 28.676,25 zł. /Bezsporne/

Sąd ustalił:

Koszt naprawy przedmiotowego samochodu po wypadku z dnia 18 marca 2018r., pozwalający na przywrócenie pojazdu do stanu sprzed szkody, pod względem technicznym, bezpieczeństwa, estetyki i trwałości części zamiennych - wynosi 36.674,14 zł. Wartość pojazdu na dzień 18 marca 2018 r. w stanie nieuszkodzonym wynosiła 43.000 zł.

Dowód:

opinia biegłego sądowego rzeczoznawcy samochodowego Z. G. (k-148 i nast., 229, 274)

Sąd zważył, co następuje:

Kwestia odpowiedzialności strony pozwanej za skutki wypadku z dnia 18 marca 2018r. nie była sporna. Poza sporem było, że wypadek miał miejsce w okresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy, zawartej ze stroną pozwaną, oraz fakt, że strona pozwana wypłaciła dotychczas poszkodowanej kwotę 28.676,25 zł, tytułem odszkodowania, odpowiadającego oszacowanym kosztom naprawy pojazdu.

Strona pozwana, odpowiedzialna za szkodę, zobowiązana jest zwrócić poszkodowanemu wszelkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki, poniesione w celu przywrócenia poprzedniego stanu uszkodzonego pojazdu. Przywrócenie uszkodzonego pojazdu do stanu poprzedniego polega na doprowadzeniu do takiego stanu używalności i jakości, jaki istniał przed wypadkiem. Jeżeli wymaga to użycia nowych części i materiałów, wydatki poniesione z tego tytułu powinny być uznane jako koszty naprawienia szkody. Odszkodowanie obejmuje koszty zakupu niezbędnych nowych części i innych materiałów pod warunkiem ich konieczności i niezbędności pod względem technicznym, bezpieczeństwa oraz estetyki i trwałości części zamiennych (por. postanowienie SN z dnia 24.02.2006r., III CZP 91/05, LEX nr 180669). O przywróceniu do stanu poprzedniego można mówić, gdy stan pojazdu po naprawie pod każdym istotnym względem odpowiada stanowi samochodu sprzed wypadku, biorąc pod uwagę zarówno stan techniczny, jak i trwałość i wygląd estetyczny (por. wyrok SN z dnia 3.02.1971r., III CRN 450/70, OSNC 1971/11/205; wyrok SN z dnia 5.11.1980r., III CRN 223/80, OSNC 1981/10/186; wyrok SA w Gdańsku z dn. 27.02.2020r., V ACa 599/19). Odszkodowanie obejmuje wszelkie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki. Koszt naprawy nie jest nadmierny dopóty, dopóki nie przewyższa wartości pojazdu sprzed wypadku (por. wyroki SN z dn. 12.04.2018r., II CNP 43/17, z dn. 12.04.2018r., II CNP 41/17). Jeżeli właściciel uszkodzonego samochodu żąda przywrócenia stanu poprzedniego,

poprzez jego naprawę, sprawca szkody nie może mu narzucić innej formy odszkodowania, w szczególności polegającej na tym, by poszkodowany poddał kasacji uszkodzony pojazd i poprzestał na odszkodowaniu w postaci różnicy między wartością pojazdu przed wypadkiem, a ceną tzw. pozostałości. Tylko w przypadku, gdyby remont samochodu okazał się niemożliwy, albo pociągał za sobą nadmierne trudności lub koszty, roszczenie poszkodowanego ograniczałoby się do takiej formy odszkodowania. Z taką sytuacją na gruncie niniejszej sprawy nie mamy do czynienia (por. wyrok SO w Słupsku z dn. 28.01.2020r., I C 276/18).

Wysokość szkody w pojeździe powodów ustalono w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej Z. G., w kwocie 36.674,14 zł, która gwarantuje przywrócenie pojazdu do stanu jak przed szkodą - pod względem technicznym, bezpieczeństwa, estetyki i trwałości części zamiennych. Jak zauważył biegły w opinii, rzeczoznawca, wykonujący kosztorys na zlecenie pozwanej, dokonał oględzin przedmiotowego samochodu i zweryfikował uszkodzone części, które nie były inne, niż oryginalne części producenta pojazdu (części fabryczne), a zatem naprawa pojazdu, mająca na celu przywrócenie go do stanu sprzed szkody, powinna być wykonana z użyciem oryginalnych części zamiennych, oznaczonych logo producenta pojazdu (a więc takich, w jakie pojazd wyposażony był przed szkodą), przy zastosowaniu średniej (na rok 2018r.) stawki za prace blacharskie, mechaniczne i lakiernicze w wysokości 100 zł/rbg netto. Sąd ocenił opinię, jako wiarygodną, sporządzona w sposób fachowy i rzetelny, przy czym biegły szczegółowo odniósł się do uwag i zarzutów strony pozwanej, udzielając wyczerpująco logicznych odpowiedzi na podnoszone przez pozwaną zagadnienia w oparciu o zasady wiedzy, doświadczenie zawodowe i zgromadzony materiał dowodowy (k-229, 274 i nast.). W dalszym zakresie, stanowisko pozwanego, przedstawione w piśmie procesowym z dnia 25.06.2021r., oceniono, jako nieuprawnioną polemikę z wiadomościami specjalnymi biegłego. Brak było zarazem uzasadnionych podstaw do zasięgnięcia opinii innego biegłego z zakresu techniki motoryzacyjnej, skoro wydana w sprawie opinia w zupełności uwzględnia zakres zlecony przez Sąd i nie budzi wątpliwości co do rzetelności, bezstronności i fachowości biegłego.

Odnosnie zarzutów, zawartych w odpowiedzi na pozew, wskazać należy, że roszczenie o świadczenie należne od zakładu ubezpieczeń w ramach ustawowego ubezpieczenia komunikacyjnego odpowiedzialności cywilnej z tytułu kosztów przywrócenia uszkodzonego pojazdu do stanu pierwotnego jest wymagalne niezależnie od tego, czy naprawa została dokonana. Naprawa samochodu i rzeczywiste poniesienie kosztów z tego tytułu nie jest warunkiem koniecznym dla dochodzenia odszkodowania. Obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawiać. Szkodą nie jest bowiem poniesiony przez poszkodowanego wydatek na naprawę pojazdu, lecz szacunkowa wysokość tych wydatków, przy czym żadne przepisy prawa nie nakładają na poszkodowanego obowiązku naprawienia uszkodzonego pojazdu. Poszkodowany może również pojazd sprzedać, bez jego uprzedniej naprawy, co nie zmienia faktu, iż odszkodowanie winno być równe kosztom naprawy pojazdu (por. wyrok SA w Warszawie z dn. 17.10.2018r., I ACa 850/17). Istotne znaczenie dla ustalenia wysokości szkody, ma odpowiedzialność odszkodowawcza pozwanego ubezpieczyciela w świetle przepisu art. 361 § 2 kc, statuującego zasadę pełnej kompensacji szkody, a także przepisu art. 363 § 1 kc, stanowiącego, że poszkodowanemu przysługuje uprawnienie do wyboru czy naprawienie szkody nastąpić ma przez przywrócenie do stanu poprzedniego, czy przez zapłatę określonej sumy pieniężnej. Dlatego bez znaczenia dla wysokości dochodzonego żądania z tytułu naprawienia szkody w pojeździe mechanicznym ma to, czy poszkodowany dokonał naprawy pojazdu oraz zakresu tych napraw, oraz wykorzystania do tego części używanych lub nieoryginalnych (por. wyrok SR Gdańsk-Północ z dnia 01.10.2019r., I C 419/17). Koszty naprawy, określone przez biegłego, mogą być miernikiem dla ustalenia odszkodowania należnego powodowi, niezależnie od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy samochodu. Zastosowanie takiego miernika dla ustalenia wysokości odszkodowania wymaga przede wszystkim jego kompensacyjna funkcja (tak: wyrok SN z dnia 16 maja 2002r., V CKN 1273/00, LEX nr 55515). Należne powodowi odszkodowanie powinno być ustalone według zasad art. 363§1 kc w zw. z art. 361§2 kc, co oznacza, że jego wysokość ma odpowiadać kosztom przywrócenia samochodu do stanu sprzed wypadku. Gdy więc naprawa samochodu przywróci mu wartość sprzed wypadku, odszkodowanie powinno odpowiadać kosztom takiej właśnie naprawy, ustalonym przez biegłego rzeczoznawcę (tak: wyrok SA w Katowicach z dnia 29.09.2015r., I ACa 395/15, LEX nr 1842329). W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 r. (sygn. akt I CKN 1466/99, OSNC 2003, nr 5, poz. 64) stwierdzono zarazem, że co do zasady nabywający

autoryzowane części samochodowe potrzebne do naprawy uszkodzonego w wypadku pojazdu, nie ma obowiązku poszukiwać sprzedawcy, oferującego je najtaniej. Zarazem strona pozwana nie wykazała, aby wystarczającą do naprawy przedmiotowego pojazdu była kwota 28.676,25 zł, która w świetle opinii biegłego sądowego jawi się jako rażąco zaniżona, co wskazuje, że zakład ubezpieczeń, likwidujący szkodę, nietrafnie określił rozmiar szkody.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu pozwanej, wskazać należy, że zastosowanie normalizacji kosztów naprawy z uwzględnieniem rabatów nie może wpływać na prawo powoda do uzyskania pełnej kompensacji szkody. Powód nie musi wykonać naprawy w warsztacie, wskazanym przez pozwaną, jak również nie musi kupować części i materiałów naprawczych u konkretnego sprzedawcy, współpracującego z pozwaną, co może być utrudnione logistycznie i czasochłonne. W sytuacji, gdy likwidacja szkody następuje w pieniądzu, przez wypłatę odszkodowania, zastosowanie rabatów nie prowadzi do pełnej kompensacji szkody, skoro nie ma pewności uzyskania takich rabatów u innych sprzedawców. Poszkodowany powinien uzyskać środki, pozwalające na przywrócenie pojazdu do stanu sprzed wypadku wg cen rynkowych, minimalizując ryzyko poniesienia wyższych kosztów naprawy, niż kwota otrzymana od ubezpieczyciela (tak: wyrok SO w Świdnicy z dn. 30.04.2021r, II Ca 314/21).

Ustalając w niniejszej sprawie wysokość szkody na kwotę 36.674,14 zł – przy uwzględnieniu, że dotychczas pozwana wypłaciła tytułem odszkodowania kwotę 28.676,25 zł, zasądono na rzecz powoda żadaną z tego tytułu kwotę 7997,89 zł (art. 436 § 1 kc w zw. z art. 435 § 1 kc i art. 361 § 1 i 2 kc, art. 363 § 1 i 2 kc w zw. z art. 822 § 1 i 2 kc).

Sporne było nadto, czy w zakresie szkody, podlegającej wyrównaniu przez pozwanego zakład ubezpieczeń, z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody (posiadacza pojazdu mechanicznego), obok kosztów, związanych z uszkodzeniem pojazdu, mieszczą się wydatki, poniesione na sporządzenie prywatnej opinii rzeczoznawcy co do wysokości kosztów naprawy, oraz, czy koszty tej opinii stanowią normalne następstwo działania (zaniechania), z którego szkoda wynikła. Zdaniem Sądu należało tu udzielić odpowiedzi twierdzącej i przychylić się do stanowiska powoda.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. D z.U.2013.392 ze zm.), z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Zgodnie z art. 822 k.c., przedmiotem umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest przejęcie przez zakład ubezpieczeń odpowiedzialności za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiadałby ubezpieczający. Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu (art. 35 powołanej ustawy). Zakres odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń za powstałą szkodę jest uzależniony od zakresu odpowiedzialności ubezpieczonego - posiadacza lub kierującego pojazdem. Zakład ubezpieczeń zamiast niego naprawia wyrządzone szkody. Odszkodowanie ubezpieczeniowe ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem. Jego wysokość winna odpowiadać wysokości odszkodowania należnego od ubezpieczonego na podstawie ogólnych zasad odpowiedzialności, zgodnie z zasadą pełnego odszkodowania. Poszkodowany jest uprawniony do odszkodowania w pełni pokrywającego szkodę wyrządzoną ruchem pojazdu mechanicznego.

Strona pozwana, odpowiedzialna za szkodę, zobowiązana była zwrócić poszkodowanemu wszelkie celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki, poniesione w celu przywrócenia poprzedniego stanu uszkodzonego pojazdu. Odszkodowanie obejmuje także koszty ekspertyzy, wykonanej na zlecenie powoda przez rzeczoznawcę z zakresu techniki samochodowej, w kwocie 500 zł. Skorzystanie z fachowej konsultacji pozwoliło powodowi ustalić rozmiar szkody, przekraczający pierwotną wycenę, dokonaną przez stronę pozwaną w postępowaniu likwidacyjnym. Okoliczność, że pozwana nietrafnie określiła rozmiar i wartość szkody, zaniżając jej wartość, znalazła potwierdzenie w opinii, sporządzonej przez biegłego sądowego. Taka konsultacja wywołała wydatki w kwocie 500 zł. Są to wydatki, poniesione w następstwie zdarzenia szkodzącego, które nie powstałyby bez tego zdarzenia. Pomiędzy poniesieniem

przez powoda tego wydatku a wypadkiem zachodzi normalny związek przyczynowy, przy czym koszt ten był uzasadniony i konieczny w celu określenia prawidłowo rozmiaru szkody (por. uchwała SN z dnia 18.05.2004r., III CZP 24/04, OSNC 2005/7-8/117; wyrok SA w Poznaniu z dnia 22.12.2014r., I A Ca 911/14, LEX nr 1665117). Na pozwanym spoczywał obowiązek prawidłowego wyliczenia szkody już w wyniku jej zgłoszenia. Nierzetelne działanie w tym zakresie, wskazuje, że koszty poniesione przez powoda, w celu ustalenia rzeczywistej wartości szkody – wyższej, niż ustalenia pozwanego zakładu – były uzasadnione i konieczne dla prawidłowej likwidacji szkody. Kosztorys naprawy, wykonany na zlecenie zakładu ubezpieczeń, nie pozwalał na wykonanie naprawy w sposób zgodny z technologią producenta i przywrócenie pojazdowi walorów w zakresie bezpieczeństwa, trwałości, estetyki i komfortu jazdy.

Odsetki od kwoty 6272,39 zł (dochodzonej pierwotnie w pozwie, tytułem kosztów naprawy) oraz od kwoty 500 zł (tytułem zwrotu kosztów prywatnej ekspertyzy) zasądzono od dnia następnego po upływie terminu, wskazanego w wezwaniu do zapłaty (k-68-71). Odsetki od kwoty 1725,50 zł (dochodzonej w wyniku rozszerzenia powództwa) zasądzono od dnia następnego po doręczeniu pozwanej odpisu pisma powoda, zawierającego rozszerzenie powództwa (k-207, 223), na podstawie przepisów art. 817 § 1 kc, art. 481 § 1 i 2 kc i art. 455 kc. W dalszej części powództwo w zakresie odsetek, liczonych od daty wcześniejszej, jako bezpodstawne, podlegało oddaleniu. Samo zgłoszenie szkody nie rodzi obowiązku zapłaty odsetek, skoro pozwana w ustawowym terminie wypłaciła bezsporną kwotę odszkodowania.

Orzeczenie w pkt III wyroku oparto na przepisach art. 100 zd. 2 kpc w zw. z art. 98 § 1, 1¹ i 3 kpc. Pozwana, jako przegrywająca sprawę, powinna zwrócić powodowi koszty procesu, w skład których wchodzi: opłata sądowa od pozwu (500 zł), zaliczka na wynagrodzenie biegłego (700 zł), wynagrodzenie pełnomocnika, będącego adwokatem, w stawce minimalnej (1800 zł), opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł).